

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

вул. Велика Житомирська, 9, м. Київ, 01601, тел./факс: (044) 278-83-90, тел. (044) 284-05-54,
278-82-90; e-mail: minregion@minregion.gov.ua, сайт: www.minregion.gov.ua;
код згідно з ЄДРПОУ 37471928

№ _____ на № _____ від _____

Житомирська обласна рада

На виконання завдання, визначеного у листі Секретаріату Кабінету Міністрів України від 24.11.2021 № 38141/0/2-21, Міністерство розвитку громад та територій України разом із Міністерством фінансів України, Міністерством енергетики України, Міністерством соціальної політики України та НКРЕКП розглянуло звернення Житомирської обласної ради від 17.11.2021 № р-5-20/1876 щодо недопущення підвищення цін/тарифів на електричну енергію, природний газ та комунальні послуги, забезпечення соціального захисту населення під час оплати житлово-комунальних послуг в період карантину і повідомляє.

Щодо цін на природний газ та електроенергію для населення

Відповідно до положень частини другої статті 12 Закону України «Про ринок природного газу» (далі - Закон) постачання природного газу здійснюється за цінами, що вільно встановлюються між постачальником та споживачем, крім випадків, передбачених Законом.

Сьогодні газопостачальні компанії формують цінові пропозиції на природний газ для побутових споживачів із застосуванням ринкових підходів визначення цін, орієнтуючись на попит, рівень цін конкурентів та цін біржових торгів тощо.

З метою забезпечення захисту прав побутових споживачів від цінових коливань на ринку природного газу постановою НКРЕКП від 07.04.2021 № 572 «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП» внесено зміни до Правил постачання природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496 (далі – Правила), згідно з якими *побутовим споживачам* надано можливість споживати природний газ протягом року за *фіксованою ціною*, яка діятиме з 1 травня 2021 року по 30 квітня 2022 року.

Відповідно до абзацу другої частини першої статті 12 Закону постачання природного газу побутовим споживачам здійснюється на підставі типового договору, що затверджується НКРЕКП, та оприлюднюється в установленому порядку.

Підпунктом 5 пункту 6.2 розділу VI Типового договору постачання природного газу *побутовим споживачам*, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2500, передбачено, що постачальник зобов'язується розміщувати на сайті (і в передбачених законодавством випадках публікувати у засобах масової інформації) детальну інформацію про зміну ціни на природний газ за п'ять днів до введення її у дію.

СЕД Minregion IT-Enterprise
вн. №1954015

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 5FBB77F7B650371D04000003A2000001D4C0000
Лійсний з 12.05.2020 12:20:31 по 12.05.2022 12:20:31

ВХІДНИЙ №

« 15 »

20

р.

№7/10.2/19316-21 від 15.12.2021

Згідно з пунктом 4 розділу III Правил постачання природного газу з 1 травня 2021 року постачання природного газу *побутовим споживачам* здійснюється на умовах базової річної пропозиції, крім споживачів, постачання яким здійснюється за фіксованою ціною на річний період (12 місяців), який продовжується після 01 травня 2021 року (постачання природного газу таким споживачам здійснюється на умовах базової річної пропозиції з дати закінчення зазначеного періоду).

Постачальники не мають права протягом періоду дії базової річної пропозиції (з 01.05.2021 по 30.04.2022) збільшувати ціну природного газу, який постачається в рамках базової річної пропозиції, при цьому оплату рахунків постачальників за спожитий природний газ має бути здійснено не пізніше 25 числа місяця, наступного за розрахунковим.

Згідно з частиною першою статті 14 Закону та пунктом 31 розділу III Правил *побутовий споживач* має право на вільний вибір постачальника та безоплатну його зміну. Отже, побутовий споживач вправі змінити постачальника та обрати більш конкурентну цінову пропозицію на природний газ, який постачатиметься в рамках базової річної пропозиції.

Таким чином, сьогодні створено умови для того, щоб *побутовий споживач* не був залежним від окремого постачальника природного газу, а, навпаки, мав можливість вільно змінювати постачальника, керуючись, зокрема, й ціновими пропозиціями.

Що стосується цін на електричну енергію, то інформуємо, що постановою Кабінету Міністрів України від 11.08.2021 № 859 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 червня 2019 р. № 483 та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» було продовжено дію спеціальних обов'язків із забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії та встановлено до 30.09.2021 фіксовану ціну на електроенергію для побутових споживачів на рівні 1,68 грн/кВт год (з ПДВ незалежно від обсягу споживання).

З 01.10.2021 по 30.04.2022 для побутових споживачів запроваджуються диференційовані залежно від місячних обсягів споживання фіксовані ціни на електричну енергію:

1,44 грн/кВт год (з ПДВ) на споживання до 250 кВт год (включно, за весь обсяг споживання);

1,68 грн/кВт год (з ПДВ) на споживання понад 250 кВт год (включно, за весь обсяг споживання).

Щодо тарифів на комунальні послуги

Питання щодо тарифів на комунальні послуги є досить непростим, оскільки з своєю суттю є як економічним, так і соціально спрямованим. З одного боку розмір тарифів на комунальні послуги зачіпає інтереси пересічних громадян – споживачі послуг, з іншого - кожне підприємство галузі – виконавців послуг.

Від розміру тарифів, що застосовуються до споживачів, та покриття ним понесених виконавцем витрат на виробництво і надання комунальних послуг залежить не лише якість послуг для споживачів, а й можливість функціонування підприємств та безперебійне надання ними життєвоважливих послуг.

Законом України від 09.11.2017 № 2189 «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що державна політика у сфері житлово-комунальних послуг ґрунтується на таких принципах як:

- забезпечення функціонування підприємств, установ та організацій, що виробляють, виконують та/або надають житлово-комунальні послуги, на умовах самофінансування, досягнення рівня економічно обґрунтованих витрат на виробництво таких послуг;

- регулювання цін/тарифів на житлово-комунальні послуги у випадках, визначених законом, з урахуванням досягнутого рівня соціально-економічного розвитку, природних особливостей відповідного регіону та технічних можливостей;

- забезпечення рівних можливостей доступу до отримання мінімальних норм житлово-комунальних послуг для споживачів незалежно від соціального, майнового стану, віку споживача, місцезнаходження та форми власності юридичних осіб тощо;

- дотримання встановлених стандартів, нормативів, норм, порядків і правил щодо кількості та якості житлово-комунальних послуг.

Відповідно до статті 10 цього ж Закону ціни (тарифи) на житлово-комунальні послуги встановлюються за домовленістю сторін, крім випадків, коли відповідно до закону ціни (тарифи) є регульованими. У такому разі ціни (тарифи) встановлюються уповноваженими законом державними органами або органами місцевого самоврядування відповідно до закону.

Рішення про встановлення тарифів на комунальні послуги може прийматися лише уповноваженими органами - Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) або органами місцевого самоврядування.

За вимогами чинного законодавства України уповноважені органи зобов'язанні встановлювати тарифи на комунальні послуги в розмірі економічно обґрунтованих витрат.

Відповідно до статті 12 Закону України «Про ціни і ціноутворення» державні регульовані ціни повинні бути економічно обґрунтованими (забезпечувати відповідність ціни на товар витратам на його виробництво, продаж (реалізацію) та прибуток від його продажу (реалізації)).

Установлення Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування державних регульованих цін на товари в розмірі, нижчому від економічно обґрунтованого розміру, без визначення джерел для відшкодування різниці між такими розмірами за рахунок коштів відповідних бюджетів не допускається і може бути оскаржено в судовому порядку (стаття 15 цього Закону).

При цьому звертаємо увагу, що тарифна політика в житлово-комунальному господарстві безпосередньо залежить від цінової політики в паливно-енергетичному комплексі.

Зміни вартості природного газу, електричної енергії призводять до об'єктивної необхідності перегляду уповноваженими органами тарифів на теплову енергію, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води, централізованого водопостачання та водовідведення для населення, адже у структурі собівартості послуг з теплопостачання витрати на природний газ займають 60-70%, а у структурі собівартості послуг з централізованого водопостачання і водовідведення витрати на електричну енергію – 25-30%.

СЕД Мінрегіон IT-Enterprise
вн. №1954015

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 5FB1377F7B650371D040000003A2000001D4C0000
Лійсний з 12.05.2020 12:20:31 по 12.05.2022 12:20:31

№7/10.2/19316-21 від 15.12.2021

Крім того, зміна розміру мінімальної заробітної плати, вартості матеріалів, комплектуючих також призводить до збільшення вартості комунальних послуг.

Разом з тим, з метою уникнення навантаження на домогосподарства та недопущення зростання для них вартості послуг з теплопостачання, враховуючи усі ризики щодо забезпечення стабільного функціонування підприємств теплопостачання, збоїв у їх роботі і наданні послуг для споживачів, враховуючи важливість об'єднання зусиль з метою врегулювання проблемних питань у сфері постачання теплової енергії та постачання гарячої води 30.09.2021 між Кабінетом Міністрів, НАК «Нафтогаз України», Офісом Президента України, Всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» та Палатою місцевих влад Конгресу місцевих та регіональних влад підписано **Меморандум про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері постачання теплової енергії та постачання гарячої води в опалювальному періоді 2021/2022 рр.**

Зокрема, пунктом 2 Меморандуму передбачено недопущення застосування до кінцевих споживачів комунальних послуг (населення) тарифів на послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води, встановлених уповноваженими органами, розмір яких перевищуватиме розмір тарифів на вказані комунальні послуги, що застосовувалися до відповідних споживачів в кінці опалювального періоду 2020/21 рр.

При цьому згідно з пунктом 14 Меморандуму передбачено забезпечити у державному бюджеті протягом 2021/2022 років достатнього фінансового ресурсу для виплати малозабезпеченим верствам населення житлових субсидій на оплату житлово-комунальних послуг.

Водночас слід зазначити, що згідно із Меморандумом задекларовано **чітк напрямки державної підтримки органів місцевого самоврядування.**

По-перше, передбачено надання Кабінетом Міністрів України державної підтримки бюджетів територіальних громад, зокрема за рахунок субвенції на допомогу громадам, у яких індекс податкоспроможності менше або дорівнює 0,9, що дозволить покрити не менше 80% дефіциту коштів місцевих бюджетів на підтримку підприємств теплопостачання, починаючи з четвертого кварталу 2021 року;

По-друге, спрямування у 2022 році до місцевих бюджетів територіальних громад (крім бюджету міста Києва) з метою фінансової підтримки підприємств теплопостачання та сталого проходження опалювального сезону 2021/2022 р.р.:

- ПДФО у розмірі 4 відсотків але не менше 11 млрд грн (додатково);
- 13,44 відсотка акцизного податку з виробленого в Україні пального та 13,4 відсотка акцизного податку з ввезеного на митну територію України пального, відповідно до пунктів 16¹ та 16² частини першої статті 6 Бюджетного кодексу України.

2 грудня цього року Верховною Радою України було прийнято як Закон України «Про Державний бюджет України на 2022 рік», так і Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» положення яких передбачають задекларовані Меморандумом позиції щодо державної підтримки органів місцевого самоврядування.

Щодо соціального захисту населення під час оплати житлово-комунальних послуг

СЕД Мінregion IT-Enterprise
вн. №1954015

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 5FBV77F7B650371D040000003A2000001D4C0000
Лійсний з 12.05.2020 12:20:31 по 12.05.2022 12:20:31

№7/10.2/19316-21 від 15.12.21

На сьогодні Програма житлових субсидій залишається головним механізмом соціального захисту найбільш вразливих верств населення та гарантує стабільність витрат на оплату житлово-комунальних послуг не залежно від зміни їх вартості.

Відповідно до Положення про порядок призначення житлових субсидій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 № 848 (далі - Положення) житлові субсидії призначаються за наявності різниці між розміром плати за житлово-комунальні послуги у межах соціальної норми житла, соціальних нормативів користування житлово-комунальними послугами та розміром визначеного Кабінетом Міністрів України обов'язкового відсотка платежу.

З метою посилення адресності надання житлових субсидій у 2021 році до Положення було внесено низку змін.

Зокрема, з метою забезпечення ефективного та раціонального використання бюджетних коштів переглянуто критерії адресного підходу до надання житлових субсидій, уточнено вимоги щодо матеріального та майнового стану осіб, який враховується під час призначення житлових субсидій (наявність банківських депозитів, здійснення дороговартісних покупок, операцій з купівлі іноземної валюти, банківських металів тощо).

Такі законодавчі зміни були прийняті за результатами проведеної Мінфіном верифікації, яка показала, що деякі отримувачі житлової субсидії купували дороговартісні товари (автомобілі преміум класу, нову сільськогосподарську техніку, значні обсяги валюти тощо).

В опалювальний сезон 2020–2021 років житлову субсидію на оплату житлово-комунальних послуг отримувало *близько 3,0 млн домогосподарств*.

З метою спрощення процедури призначення житлової субсидії відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2021 № 505 „Деякі питання призначення житлових субсидій” її призначення на наступний період домогосподарствам, які отримували житлову субсидію в опалювальному сезоні 2020–2021 років, проводилося без звернень громадян, крім домогосподарств, яким житлова субсидія:

надавалася у грошовій безготівковій формі;

була призначена за фактичним місцем проживання осіб (орендарі житлових приміщень (будинків); індивідуальні забудовники, будинки яких не прийняті в експлуатацію; внутрішньо переміщені особи);

була призначена без урахування окремих осіб із числа зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку), які не проживають за місцем реєстрації.

Враховуючи оновлені критерії надання субсидій, рішення про призначення субсидії на наступний період приймається органами соціального захисту населення на підставі інформації Міністерства фінансів за результатами проведеної ним верифікації даних щодо одержувачів житлових субсидій на відповідність умовам майнового і матеріального стану членів домогосподарства.

Водночас повідомляємо, що 21.10.2021 набрав чинності Закон України „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2021 рік”, яким збільшено видатки на виплату пільг та житлових субсидій населенню.

На 2022 рік Законом України «Про Державний бюджет України на 2022 рік», який прийнято Верховною Радою України 2 грудня цього року, передбачено 38,4 млрд. грн.

Щодо спрямування коштів Міжнародного валютного фонду на виплату субсидій населенню на оплату житлово-комунальних послуг

Рада керуючих МВФ 02 серпня 2021 року схвалила загальний розподіл Спеціальних прав запозичення (СПЗ) у еквіваленті 650 млрд дол. США (близько 456 млрд СПЗ) для відновлення світової економіки, яка постраждала внаслідок пандемії коронавірусу та збільшення світової ліквідності. Відповідно до пропорційного розподілу існуючих квот у МВФ країн-членів МВФ, близько 2,7 млрд дол. США отримала Україна.

Кошти, отримані Україною від МВФ як розподіл СПЗ за своєю суттю є запозиченнями, однак їх повернення можливе у випадку анулювання попередньо асигнованих СПЗ, припинення членства у Департаменті СПЗ або у випадку ліквідації Департаменту СПЗ (тобто дата кінцевого платежу на користь МВФ не визначена, а імовірність настання наведених вище подій в середньостроковій перспективі вважається дуже низькою).

За користування проданими СПЗ Україною щоквартально вноситиметься плата, яка розраховується виходячи з базової відсоткової ставки за СПЗ, що визначається МВФ щотижнево та публікується на офіційній вебсторінці МВФ.

З урахуванням вищезазначеного, кошти, отримані від МВФ як розподіл СПЗ, будуть відображені як довгострокові зовнішні запозичення.

Водночас абзацом шостим статті 1 Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» визначено рівень дефіциту Державного бюджету України у 5,5% до ВВП (246 635 500 тис. грн) та не може бути збільшений.

У цьому контексті слід зазначити, що відповідний рівень дефіциту відповідає рекомендаціям МВФ та його перевищення може негативно відобразитися на продовженні співробітництва з МВФ у рамках програм з підтримки впровадження реформ, а отже і підтримці інших міжнародних партнерів.

Зважаючи на вищезазначене, кошти МВФ від розподілу СПЗ не можуть бути використані на виплату субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг.

Заступник Міністра

Наталія ХОЦЯНІВСЬКА

Кравченко Наталія,
Пасак Віта, 207 1 709

СЕД Мінрегіон IT-Enterprise
вн. №1954015

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 5FBB77F7B650371D040000003A2000001D4C0000
Лійсний з 12.05.2020 12:20:31 по 12.05.2022 12:20:31

№7/10.2/19316-21 від 15.12.2021